

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 5 του Συντάγματος 1975/1986/2001 με την προσθήκη νέας παραγράφου 7

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Έχει σήμερα γίνει δεκτό, ότι στην έννοια του φυσικού περιβάλλοντος, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 24 του Συντάγματος 1975/1986/2001, περιλαμβάνεται και η άγρια πανίδα. Ζήτημα ωστόσο γεννάται, σχετικώς με το αν και κατά πόσο στο ανωτέρω άρθρο θεμελιώνεται, έστω και εμμέσως, η προστασία των λεγόμενων οικιακών ζώων ή και των ζώων που εκτρέφονται για τη διατροφή των ανθρώπων ή ακόμη και των μεγαλύτερων ζώων, που δεν ανήκουν στην άγρια πανίδα.

Σημειώνεται, ότι ορισμένα από τα πλέον πρόσφατα συνταγματικά κείμενα κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβάνουν διατάξεις για την προστασία των ζώων [π.χ. άρθρο 20Α του γερμανικού Θεμελιώδους Νόμου, όπου προβλέπεται η υποχρέωση της πολιτείας να εγγυάται τους στοιχειώδεις όρους διαβίωσης (και) των ζώων με νομοθετήματα και δικαστικές αποφάσεις και το άρθρο 72 του Συντάγματος της Σλοβενίας, όπου ορίζεται ότι η προστασία των ζώων από τη βαρβαρότητα καθορίζεται με νόμο]. Σημειώνεται, επίσης, ότι στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει συναφθεί η σύμβαση για την προστασία των ζώων συντροφιάς του 1987 (η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 2017/1992).

Είναι δεδομένο, ότι οι σύγχρονες αξιακές αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και το πολιτισμικό της επίπεδο, επιβάλλουν, τη θεμελιώση της προστασίας των ζώων στο Σύνταγμα. Η προστασία αυτή, μάλιστα, πρέπει να είναι αυτοτελής, να μην εξαρτάται δηλαδή από τα συναφή δικαιώματα του ιδιοκτήτη των ζώων.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Προτείνεται η αναθεώρηση του άρθρου 5 του Συντάγματος 1975/1986/2001 με την προσθήκη νέας παραγράφου 7 η οποία θα αποτελέσει το συνταγματικό θεμέλιο της προστασίας των ζώων.

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Ανδρέας Λοβέρδος
Αριστόβουλος Σπηλιωτόπουλος
Τηλέμαχος Χυτήρης
Κυριάκος Μητσοτάκης
Κωνσταντίνος Ρόβλιας
Στυλιανός Παπαθεμελής
Δημήτριος Ρέππιας
Μαρία - Ελένη Αποστολάκη
Στυλιανός Ματζαπετάκης
Αθανάσιος Αλευράς
Γιάννης Ιωαννίδης
Βασίλειος Μαγγίνας
Φίλιππος Τσαλίδης
Χρυσή Καρύδη
Αικατερίνη Παπακώστα
Μαργαρίτης Τσίμας
Παρασκευή Χριστοφιλοπούλου

Αντωνία Αντωνίου
Ξενοφών Βεργίνης
Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης
Δημήτριος Γαλαμάτης
Ροδούλα Ζήση
Ιωάννης Μαγκριώτης
Απόστολος Φωτιάδης
Ευάγγελος Βενιζέλος
Μάρκος Μπόλαρης
Μαρία Δαμανάκη
Στέφανος Μάνος
Θαλασσινός Θαλασσινός
Χρήστος Πρωτόπαπας
Σταύρος Μπένος
Σοφία Βούλτεψη
Νικόλαος Γεωργιάδης
Σωκράτης Κοσμίδης
Αλέξανδρος Ακριβάκης
Μιλτιάδης Παπαϊωάννου
Γεώργιος Ανωμερίτης
Ιωάννης Διαμαντίδης
Αθανασία Μερεντίτη
Δημήτριος Λιντζέρης
Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος
Κωνσταντίνος Αγοραστός
Θεόδωρος Σκρέκας
Ιωάννης Γιαννέλης - Θεοδοσιάδης
Νικόλαος Δένδιας
Αδάμ Ρεγκούζας
Αριστοτέλης Σταθάκης
Συλβάνα Ράπτη
Ανδρέας Λυκουρέντζος
Γεώργιος Λιάνης
Βασίλειος Οικονόμου
Άννα Διαμαντοπούλου
Ιωάννης Δημαράς
Ελπίδα Τσουρή
Μιχαήλ Μπεκίρης
Μιχαήλ Παντούλας
Ζέττα Μακρή
Γεώργιος Κοντογιάννης
Μιλτιάδης Βέρρας
Ελένη Κούρκουλα
Δημήτριος Κουσελάς
Ανδρέας Μακρυπίδης

EUROGROUP FOR ANIMALS

Ms. Anna Benaki-Psarouda
 President of Greek Parliament
 Vasilissis Sophias 2, 10021
 Athens, GREECE

6 rue des Patriotes
 B - 1000 Brussels
 Tel : +32 (0)2 740 08 20
 Fax : +32 (0)2 740 08 29
 Email : info@eurogroupforanimals.org
www.eurogroupforanimals.org

ΕΟΥΡΩΠΗ ΈΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
 ΔΙΑΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΓΡΟΣΔΑΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ
 Αριθ. Πρωτ. 296
 Ημέρα. 29/1/07.

23rd January 2007
 Ref: 07/010

Dear Ms Benaki-Psarouda,

Re: Request for a meeting

Eurogroup is the federation of European animal welfare organisations working on EU level on the introduction and enforcement of animal welfare related policies. We are in daily contacts with the European Commission, Member States and with members of the European Parliament in order to answer their questions and provide technical and legal information.

Over the years we have been monitoring the enforcement of animal welfare legislation in EU countries with great attention to food safety and in particular the animal protection rules for slaughter and live animal transport. We have closely monitored developments in Greece after our own investigation and reports by the EU Food and Veterinary Office confirmed continuous failure to respect and enforce European Directives on these issues. This work started as early as 1994 and included training for the Veterinary Inspectorate organised jointly with the Greek Ministry of Agriculture in 2001. Unfortunately the results were not as desired and no improvement was made so the European Commission decided in December 2006 to take Greece to the European Court for non-compliance of food safety laws including animal protection at slaughter.

Where penalties resulting from this legal action might be of concern, we feel that it is in the interest of Greece, its citizens, consumers, industry and the image of the country as a popular tourist destination, to improve the situation as a matter of priority.

Eurogroup is interested in discussing this issue with you in more detail to understand what the barriers are to introducing change both structurally and politically and how we can contribute.

We would also like to discuss the political and legal situation on animal protection in Greece, especially as there is an opportunity to include a reference to animal protection in the Constitutional change which is being discussed at the moment. I feel that this is an historic moment for Greece and it has the support of many Greek animal welfare organisations and politicians.

I look forward to having the opportunity to meet with you when I am visiting Athens on Friday 23rd of February.

Yours sincerely,

Sonja Van Tichelen
 Director

Προς: την κα Μπενάκη

Αθήνα, 29/01/2007

Αγαπητή κα Μπενάκη,

Η ανθρωπογενής δραστηριότητα έχει ήδη εξαφανίσει έναν τεράστιο αριθμό ειδών και αναμένεται πως ο αριθμός αυτός θα πολλαπλασιασθεί ως το 2050.

Αντιλαμβανόμενοι το ρόλο που παίζει η βιοποικιλότητα στην ισορροπία και υγεία του οικοσυστήματος και της αλυσίδας της ζωής που φθάνει ως τον άνθρωπο καθώς και το ρόλο της στη ρύθμιση του κλίματος.

Αντιλαμβανόμενοι την σημαντική ιστορική μας ευθύνη μπροστά στην πρωτοφανή οικολογική καταστροφή που όλοι πλέον αναγνωρίζουν.

Θεωρώντας πως ο ανθρωποκεντρισμός μας στη διαχείριση των ζητημάτων, των δράσεων και των αποφάσεών μας είχε και έχει καταστροφικό αποτέλεσμα όχι μόνο στη φύση αλλά και τελικά στην ίδια την ανθρωπότητα που είναι μέρος της.

Πιστεύουμε πως η ορθολογικότερη από κάθε άποψη στάση του ανθρώπου βρίσκεται στην αναγνώριση της αξίας της ζωής και της μη κακοποίησής της τόσο ως άτομο όσο και ως είδος και ότι αυτό είναι ανάγκη πλέον να αναδειχθεί ως συνταγματική αρχή.

Πάνω από εκατό δίκτυα και μη κυβερνητικές οργανώσεις απ' όλη τη χώρα που δραστηριοποιούνται σ' όλο σχεδόν το κοινωνικό φάσμα, συνυπογράφουμε το κείμενο που ακολουθεί και προσδοκούμε στη δική σας ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση ώστε να αποτελέσει αντικείμενο για την επικείμενη Αναθεώρηση του Συντάγματος.

**Πρόταση για την επικείμενη αναθεώρηση
του Συντάγματος**

Η Ελλάδα ως μια χώρα που δε διακατέχεται από συμφέροντα αντίθετα στη βιοηθική και την οικοηθική μπορεί και πρέπει να πρωτοπορήσει στην κατεύθυνση της συνταγματικής αναθεώρησης για την κατοχύρωση των αξιών της ζωής στη φύση και τη βιοποικιλότητα.

Πιστεύουμε πως πρέπει να ξεπεράσουμε το δικαίωμα στα δρια του είδους και να φτάσουμε στο δικαίωμα σε κάθε άτομο της ζωής για να ενισχύσουμε τη βιοηθική στάση και να ανακτήσουμε ένα επαρκές σώμα αξιών και αρχών για το μέλλον.

Έτσι λοιπόν προτείνουμε την ιδιαίτερη αναφορά του Συντάγματος: «**Αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ζώων στη ζωή με την αναγνώριση της αξίας της ζωής στο άτομο και το είδος της βιοποικιλότητας, στο πλαίσιο του βιώσιμου και ισόρροπου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Τα ζώα δεν είναι πράγματα είναι όντα που συναισθάνονται και υποφέρουν.**»

* Σημειώνουμε τις δύο αναφορές σε Συντάγματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρώτη βρίσκεται στο γερμανικό Σύνταγμα (άρθρο 20) και την παραθέτουμε στην αγγλική της μετάφραση: "*The state takes responsibility for protecting the natural resources for life and animals in the interest of future generations*".

Η δεύτερη βρίσκεται στο πρόσφατο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα που προτάθηκε στο Part III – 121: "*In formulating and implementing the Union's agriculture, fisheries, transport, internal market, research and technological development and space policies, the Union and the Member States shall pay full regard to the welfare requirements of animals, as sentient beings, while respecting the legislative or administrative provisions and customs of Member States relating in particular to religious rites, cultural traditions and regional heritage.*"

Επεξηγηματικό κείμενο για την πρόταση αναφοράς στο Σύνταγμα ειδικής παραγράφου για τα ζώα στα πλαίσια της επικείμενης Συνταγματικής Αναθεώρησης

«Το δικαίωμα των ζώων στη ζωή με την αναγνώριση της αξίας της ζωής στο άτομο και το είδος της βιοποικιλότητας» δηλώνει ουσιαστικά ότι τα ζώα δεν είναι πράγματα, έχουν δικαιώματα και αξίζουν μιας ιδιαίτερης συμπεριφοράς που να σέβεται αυτό τους το δικαίωμα τόσο για το κάθε ζώο ξεχωριστά ως άτομο, όσο και ως είδος.

Η συμπλήρωση της πρότασης «στο πλαίσιο του βιώσιμου και ισόρροπου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος» προσδιορίζει το πλαίσιο της σχέσης μεταξύ

ανθρώπου και ζώων. Η σχέση αυτή προσδιορίζεται από δύο λέξεις « βιώσιμου» και «ισόρροπου».

Το βιώσιμο εξασφαλίζει το δικαίωμα των ζώων στην ύπαρξη όσο και στο να μην αποκλείει τις ανθρώπινες εμπορικές δραστηριότητες που σχετίζονται με αυτά (πχ κτηνοτροφία) καθιστώντας ουσιαστικά ανεδαφική την πρότασή μας.

Το ισόρροπο αποσαφηνίζει αυτή τη σχέση. Δεν μπορεί να υπάρχει ένας αποκλεισμός της ζωής στο ανθρωπογενές περιβάλλον αλλά και το ανθρωπογενές περιβάλλον δεν μπορεί να θεωρηθεί αντισυνταγματικό. Απαιτείται μια ισόρροπη σχέση. Μια πιο οικολογική βιώσιμη αειφορική πολιτική.

ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. ΠΑΝΔΟΙΚΟ (ΠΑΝελλήνιο Δίκτυο ΟιΚολογικών Οργανώσεων)
2. UNICEF
3. ΟΜΙΛΟΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ
4. ΙΣΤΑΜΕ (Ινστιτούτο Στρατηγικών Ερευνών & Αναπτυξιακών Μελετών Ανδ. Παπανδρέου)
5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
6. ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ (Δ.ΕΚΑΤΟ)
7. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ
8. ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΤΤΙΚΗΣ – Ι.Ν. ΠΑΛΑΤΙΑΝΗΣ
9. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ
10. ΣΟΛΩΝ ΜΚΟ – για την σύνθεση και τον οικολογικό πολιτισμό
11. ΠΟ.ΦΥ.ΖΩ
12. ΟΜΙΛΟΣ UNESCO ΣΕΡΡΩΝ
13. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
14. ΦΙΛΟΖΩΙΚΗ ΜΥΚΟΝΟΥ
15. ΚΑΖ
16. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΛΜΥΡΟΥ «ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ»
17. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
18. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ»
19. VOCAL (Voice Of the Cats Alliance)
20. ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΠΟΛΙΤΕΣ»
21. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΖΩΙΚΗΣ ΡΟΔΟΥ
22. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ
23. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ
24. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ «ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ»
25. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ Η ΑΓΑΠΗ»
26. ΦΙΛΟΙ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΚΥΛΟΥ & ΓΑΤΑΣ ΝΕΑΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ
27. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ
28. «ΩΣΜΩΣΗ» - ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
29. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
30. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΖΩΦΙΛΩΝ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
31. ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
32. ΑΓΡΙΑΝΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ – κα ΠΕΛΑΓΙΑ ΒΡΕΖΑ αρχιτέκτονας
33. ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΣΩΣΕΩΣ ΙΘΑΓΕΝΟΥΣ .....
34. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΜΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ «ΑΓ. ΤΙΤΟΣ»
35. ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
36. ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟ
37. ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΚΛΙΜΑΚΑ» - ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
38. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
39. ΒΟΗΘΕΙΑ ΖΩΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΠΑΙΔΙ – ΑΤΟΜΟ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

40. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΙΑΤΟΥ
41. ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΜΕΑ ΧΑΝΙΩΝ
42. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
43. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΗ ΑΝΤΙΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
44. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ
45. ΑΜΕΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
46. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ»
47. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΒΕΡΟΙΑΣ
48. ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ
49. ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ
50. ΚΙΝΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΣΑΜΟΥ
51. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
52. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΔΡΑΜΑΣ
53. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΟΖΑΝΗΣ
54. ΑΓΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
55. ΠΑΡΚΟ ΤΗΛΟΥ
56. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ «ΑΙΣΩΠΟΣ»
57. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
58. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΥΛΙΩΝ ΑΓΡΙΑΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
59. ΚΥΝΟΦΙΛΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ
60. ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
61. ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ
62. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΑΛΑΣ ΛΟΥΤΡΩΝ ΛΕΣΒΟΥ «ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ»
63. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΝΑΤ. ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ
64. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ
65. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ «ΕΛΠΙΝΙΚΗ»
66. ΠΑΓΚΡΗΤΑ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
67. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
68. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ
69. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
70. ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ INTERNET
71. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΛΜΥΡΟΥ «ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ»
72. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ
73. ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙΛΚΙΣ
74. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ANTONIO DI PIETRO
75. ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΠΟΛΙΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΝΟΤΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ – ΙΛΙΣΟΣ
76. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
77. ΖΩΦΙΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΥΜΗΤΤΟΥ
78. ΠΟΛΥΤΡΟΠΟ
79. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΑΝΑΠΤΗΡΩΝ

ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

80. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
81. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΡΟΔΟΠΗΣ
82. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΗΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ
83. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ
84. ΠΑΙΔΙΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ – ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
85. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΕΡΓΟΤΙΔΑΣ
86. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΓΟΝΕΩΝ - ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
87. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΥΤΟΔΥΤΩΝ – ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΩΝ
88. ΑΙΓΑΙΟΠΕΛΑΓΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ
89. PAROS PALACE
90. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ»
91. ΕΛΛΗΝΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ
92. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΛΛΑΔΑΣ
93. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ
94. ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
95. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (ΚΑΒΑΛΑΣ)
96. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΔΡΟΥ
97. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΠΡΕΣΠΩΝ
98. ΒΑΣΙΛΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΑΙΓΑΙΩΝ (ΜΟΥΣΕΙΟ)
99. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΟΙΚΟΤΟΠΙΑ»
100. ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΕΜΙΡΗ, ΚΑΣΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ
101. ΟΜΙΛΟΣ «ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΦΙΛΑΣ» - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ, ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
102. ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ ΕΒΡΟΥ – ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ
103. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΥΡΓΟΥ
104. ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ
105. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΕΤΡΙΑΣ
106. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΔΑΣΟΥΣ ΜΑΚΡΗΣ
107. ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
108. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΔΡΟΥ
109. ΚΟΣΜΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΡΟΔΟΥ
110. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ N. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
111. ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΦΙΛΟΖΩΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΛΑΥΡΙΟΥ»
112. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΖΩΩΝ (G.A.W.F.)
113. EUROGROUP
114. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ «ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΖΩΗΣ»
115. ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ «Η ΚΙΒΩΤΟΣ», ΚΕΡΚΥΡΑ